

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ : กระบวนการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบ
จากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541
โดย : นางสาวอรอุมา พัทธวรภาส
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
วิชาเอก : การจัดการการพัฒนาสังคม
ปีการศึกษา : 2543

การศึกษาเรื่อง กระบวนการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบ
จากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ 1) เพื่อ
ศึกษาถึงกระบวนการในการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต
ปีการศึกษา 2541 และ 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาการบริหารโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผล
กระทบจากภาวะวิกฤต ปีการศึกษา 2541 โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาเน้นข้อมูลเชิงคุณภาพ
(Qualitative Data) ด้วยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และการสัมภาษณ์เจ้า
หน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ คือ เจ้าหน้าที่ระดับกระทรวง
เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และการวัฒน
ธรมอำเภอ และคณะกรรมการระดับโรงเรียน จากจังหวัดที่ได้รับทุน จำนวน 8 จังหวัด

ผลการศึกษา พบว่า

1. การวางแผนโครงการ พบว่า ในส่วนกลางมีการวางแผนโครงการ 2 ระดับ คือ
1) การวางแผนระดับโครงการ (Project Planing) และ 2) การวางแผนระดับดำเนินการ
(Operation Planing) ซึ่งรูปแบบของการวางแผนโครงการนี้ไม่ใช่รูปแบบการวางแผนแบบ
ประเพณีนิยม และยังไม่มีคุณสมบัติ คือ ขาดในการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
ขาดการกำหนดตารางหรือปฏิทินในการดำเนินโครงการ ไม่มีการกำหนดจำนวนทุนหรือโควต้า
เด็กนักเรียนที่จะให้ความช่วยเหลือ ส่วนหน่วยงานในระดับปฏิบัติการไม่มีการวางแผน คงมี
หน้าที่ปฏิบัติงานตามหนังสือสั่งการ และไม่มีการจัดทำแผนในการติดตามประเมินผลโครงการ
การจัดองค์กรโครงการ พบว่า ลักษณะการจัดองค์กรโครงการเป็นแบบผสมระหว่างการใช้องค์
กรที่ทำงานตามสายงานปกติหรือทำงานประจำเป็นหลักในการดำเนินงาน และเพิ่มเติมด้วย
การจัดคณะกรรมการอำนวยการในส่วนกลางและระดับต่าง

3. การอำนวยการโครงการ พบว่า ประธานคณะกรรมการอำนวยการซึ่งได้แก่ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่ในด้านปฏิบัติผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน ทำหน้าที่ เลขานุการและกรรมการเป็นผู้ช่วย ภารกิจบทบาทในการกำกับงานโดยการสั่งการลงไป และ คอยตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติ มีการตรวจงานและให้คำแนะนำในการดำเนินงานต่อหน่วยปฏิบัติไม่มากนัก

4. การควบคุมโครงการ พบว่า การควบคุมโครงการไม่มีความชัดเจน และไม่เป็นไปตามหลักการบริหารโครงการ กล่าวคือ ไม่มีมาตรการในการควบคุม จึงส่งผลให้การดำเนินงานไม่ประสิทธิภาพ

5. การประเมินผลโครงการ พบว่า เริ่มแรกในการวางแผนโครงการไม่ได้ระบุถึงการประเมินผล เพียงแต่กล่าวไว้ว่าจะมอบหมายให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ การบริหารเงินทุน ต่อมาในภายหลังทางคณะกรรมการได้มีการมอบหมายให้สำนักนโยบาย และแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ติดตามการบริหารเงินทุน และศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นผู้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การประเมินผลโครงการไม่มีรูปแบบที่แน่นอน และไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า ไม่เป็นไปตามหลักการบริหารโครงการ ปัญหาในการดำเนินโครงการ ด้วยลักษณะการบริหารดังกล่าว จึงทำให้ผลของการปฏิบัติงานมี ปัญหาอยู่หลายประการ ทั้งการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและการทำงานให้รัดกุม การวิจัยได้ เสนอแนะว่า หากจะบริหารงานให้เรียบร้อยควรจะต้องมีการปรับปรุงตามข้อสังเกตต่าง ๆ ที่ได้ ระบุนมา